

คำนำ

ในการพิมพ์ครั้งที่ 1

สืบเนื่องจากภาควิชากฎหมายวิธีสบัญญัติ ได้มอบหมายให้ข้าพเจ้าร่วมรับผิดชอบกระบวนการวิชาการว่าความ (LA.313) นับแต่ครั้งท่านอาจารย์โชติ เศวตรุนทร์ เป็นผู้รับผิดชอบปรากฏว่ามีนักศึกษาทั้งที่ศึกษาประจำและศึกษาด้วยตนเองจำนวนไม่น้อย ได้ให้ความสนใจและร้องขอให้ข้าพเจ้ารวบรวมบทสรุปซึ่งข้าพเจ้าได้บรรยายทบทวนไว้ เพื่อใช้อ่านประกอบตำราหลักของมหาวิทยาลัย เพื่ออนุเคราะห์แก่นักศึกษาที่ไม่มีโอกาสมาศึกษาในชั้นเรียนจักได้ใช้เป็นคู่มือศึกษาในชั้นพื้นฐานวิชานี้ด้วยตนเอง ข้าพเจ้าจึงได้รวบรวมหลักกฎหมายตลอดทั้งแนวปฏิบัติแนวความคิดของผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งประสบความสำเร็จในวิชาชีพกฎหมายมาเป็นตัวอย่างประกอบความเข้าใจ

ในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ ข้าพเจ้ามิได้มุ่งหวังแต่เพียงจะให้นักศึกษาสอบได้แต่อย่างเดียวเหนือสิ่งอื่นใด ใครจะให้เกิดการสร้างสรรค์สังคมในการใช้จริยธรรมนำกฎหมาย สร้างความถูกต้องบนพื้นฐานแห่งความชอบธรรมโดยธรรมชาติและกฎหมาย

ข้าพเจ้าหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่นักศึกษาอยู่บ้าง ความผิดพลาดใด ๆ อันพึงมี ข้าพเจ้าขออน้อมรับไว้เพื่อแก้ไขในโอกาสต่อไป หากความดีของหนังสือเล่มนี้มีอยู่บ้าง ข้าพเจ้าขออน้อมคารวะแต่ท่านคณาจารย์ตลอดจนท่านผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหลายผู้ให้คำแนะนำและประสิทธิ์ประสาทความรู้นิติศาสตร์แก่ข้าพเจ้าเป็นอย่างสูง.

สุรัชย์ สุวรรณปรีชา

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

18 มิถุนายน 2524

คำนำ ในการพิมพ์ครั้งที่ 2

หนังสือนี้ได้รับความสนใจจากนักศึกษาอย่างกว้างขวาง ทำให้จำนวนการพิมพ์ครั้งแรกไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา ฝ่ายตำรามหาวิทยาลัยรามคำแหงได้มีหนังสือที่ 2052/2525 ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2525 แจ้งให้ข้าพเจ้าดำเนินการขออนุมัติจัดพิมพ์ใหม่ เพื่อสนองความประสงค์ของบรรดาท่านผู้สนใจ ข้าพเจ้าจึงได้ขออนุมัติจัดพิมพ์ขึ้น

เนื่องจากเวลาจัดพิมพ์เร่งด่วน เพื่อให้นักศึกษา ซึ่งลงทะเบียนกระบวนวิชาการศึกษาว่าความภาค 2/2525 จักได้มีโอกาสใช้เป็นคู่มือเพิ่มเติมการศึกษา ดังนั้นการแก้ไขเพิ่มเติมจึงทำได้ไม่มากนัก และเมื่อได้ตรวจสอบเปรียบเทียบแนววินิจฉัยของศาลฎีกาที่ได้ยกเป็นตัวอย่างประกอบความเข้าใจกับแนววินิจฉัยของศาลฎีกาในปัจจุบัน ก็ยังคงบรรทัดฐานไม่เปลี่ยนแปลง ด้วยเหตุนี้จึงคงตัวอย่างไว้รูปแบบเดิม แต่อย่างไรก็ตามเพื่อเป็นการเสริมทักษะแก่ผู้ศึกษาข้าพเจ้าได้นำตัวอย่างแนวคำถามสอบไล่พร้อมแนวการตอบใหม่ ๆ มาเพิ่มเติมให้นักศึกษาทดสอบฝึกฝน ทั้งได้แก้ไขข้อที่ยังขาดตกบกพร่องให้บริบูรณ์ยิ่งขึ้น อันจะยังผลให้หนังสือเล่มนี้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งกว่าการพิมพ์ครั้งแรก

อนึ่ง ในการแก้ไขและจัดพิมพ์ครั้งนี้ ข้าพเจ้าใคร่ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ วิถี ปานะบุตร อดีตผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา และท่านอาจารย์เดช วุฒิสงห์ชัย อดีตรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ซึ่งได้กรุณาเสนอแนะในทางวิชาการตลอดจนได้ให้กำลังใจในการจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้อย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณท่านอัยการจูลสิงห์ วสันตสิงห์ อัยการประจำกรม กองที่ปรึกษา กรมอัยการ ที่ได้กรุณาเอื้อเฟื้อในด้านเอกสารอย่างดียิ่ง ข้าพเจ้าหวังว่าหนังสือเล่มนี้คงจะอำนวยประโยชน์แก่ผู้ศึกษายิ่งขึ้น.

สุรชัย สุวรรณปรีชา

21 มิถุนายน 2525

คำนำ

ในการพิมพ์ครั้งที่ 3

เนื่องจากคณะผู้บรรยายยังจัดทำตำรากระบวนวิชานี้ไม่แล้วเสร็จ เพื่อให้นักศึกษาที่ไม่มีโอกาสไปฟังคำบรรยายในชั้นเรียนที่มหาวิทยาลัยได้มีคู่มือใช้ชั่วคราวก่อน ผู้เขียนจึงได้จัดทำหนังสือเล่มนี้ขึ้น โดยการปรับปรุงจากหนังสืออ่านประกอบซึ่งใช้อยู่แต่เดิม (L.A.313 (S)) ด้วยการนำหลักกฎหมายมาผสมผสานกับภาคปฏิบัติภายในขอบเขตของหลักสูตรซึ่งคณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้กำหนดไว้ การที่ได้จัดทำในรูปแบบนี้ สืบเนื่องมาจาก พ.ร.บ. ทนายความ พ.ศ. 2528 ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้กำหนดให้มีสหภาพทนายความและผู้ที่ได้รับอนุญาตเป็นทนายความจะต้องผ่านการฝึกอบรมมรรยาททนายความ หลักปฏิบัติเบื้องต้นในการว่าความและการประกอบวิชาชีพทางกฎหมาย ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนจึงได้นำหลักวิชาการมาประสานกับภาคปฏิบัติ เพราะคาดว่านักศึกษาจะได้ประโยชน์มากกว่ากล่าวเฉพาะภาคปฏิบัติอย่างเดียว เพราะถึงอย่างไรผู้ประสงค์จะเป็นทนายความก็ต้องเข้ารับการฝึกอบรมดังกล่าวข้างต้น ดังนั้นถ้าหากผู้จะเข้ารับการศึกษาได้ทราบหลักวิชาเป็นพื้นฐานเบื้องต้นมาบ้างแล้ว จะทำให้การฝึกง่ายและสะดวกขึ้น ประกอบกับการศึกษาตามหลักสูตรในชั้นปริญญาตรีเป็นการศึกษาระดับพื้นฐานเบื้องต้นเท่านั้น ผู้เขียนจึงได้จัดรูปแบบดังกล่าวข้างต้น

อนึ่ง ในการจัดทำหนังสือครั้งนี้ ผู้เขียนได้รับความอนุเคราะห์ในด้านเอกสารบางส่วนจากคุณเสรี สิทธิสมาน, คุณพิโชค ปรีชาเพิ่มประสิทธิ ทนายความ ซึ่งผู้เขียนขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง

เนื่องจากเวลาจัดทำมีจำกัด ดังนั้นจึงมีอาจกล่าวถึงความผิดพลาดไปได้ หวังว่าท่านผู้รู้จะกรุณาชี้แนะเพื่อแก้ไขในโอกาสต่อไปด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

หวังว่าหนังสือเล่มนี้ คงจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนกระบวนวิชานี้.

นายสุรชัย สุวรรณปรีชา

1 มีนาคม 2529

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

หัวหมาก โทร. 3180915, 3180918

กํานําพิมพ์ครั้งที่ 4

ในการพิมพ์ครั้งนี้ได้แก้ไขปรับปรุงจากการพิมพ์ครั้งที่ 3 โดยเพิ่มเติมกฎกระทรวง ตลอดจนข้อบังคับของสภานายความที่สำคัญและนักศึกษารู้ไว้ในภาคผนวก แต่เนื่องจากเวลาแก้ไขปรับปรุงมีจำกัด เพื่อให้ศึกษามีหนังสือทันทใช้ประกอบการศึกษาการแก้ไขจึงทำได้ไม่มากนัก จึงได้ปรับปรุงแก้ไขเท่าที่เวลาจะอำนวยให้ แต่อย่างไรก็ตาม ขอบเขตของเนื้อหายังคงอยู่ในกรอบหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรการอบรมของสภานายความเพื่อประโยชน์แก่นักศึกษาเป็นพื้นฐานในโอกาสต่อไป จึงยังคงผสมผสานภาคทฤษฎีและปฏิบัติรูปแบบเดิมเช่นเดียวกับการพิมพ์ครั้งก่อน ๆ

หวังว่าหนังสือเล่มนี้คงจะอำนวยประโยชน์แก่ผู้ศึกษายิ่งขึ้น

นายสุรัชย์ สุวรรณปรีชา

23 ธันวาคม 2530

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

หัวหมาก โทร. 3180919

กานำพิมพ์ครั้งที่ 5

เนื่องจากหนังสือเมื่อพิมพ์ครั้งที่ 4 มีจำนวนไม่เพียงพอสำหรับนักศึกษาที่จะใช้ประกอบการศึกษาฝ่ายตำรามหาวิทยาลัยรามคำแหงได้แจ้งให้ข้าพเจ้าดำเนินการขออนุมัติมหาวิทยาลัยรามคำแหงให้จัดพิมพ์เพิ่มเติม เพื่อจัดหาเช่นว่านี้ จึงได้ดำเนินการขออนุมัติจัดพิมพ์ขึ้น

แต่เนื่องจากเวลาจัดพิมพ์เร่งด่วน การแก้ไขเพิ่มเติม จึงทำได้ไม่มากนัก ประกอบกับเมื่อได้ตรวจสอบเปรียบเทียบแนวคำพิพากษาของศาลฎีกาปัจจุบันยังคงบรรทัดฐาน ไม่เปลี่ยนแปลง ดังนั้น การพิมพ์ครั้งนี้จึงยังคงตัวอย่างไว้รูปแบบเดิม

หวังว่าหนังสือเล่มนี้คงจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนกระบวนวิชานี้

สุรัชย์ สุวรรณปรีชา

1 พฤษภาคม 2533

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

หัวหมาก โทร. 3180915, 3180918

ขอบเขตที่ต้องศึกษาในวิชาการว่าความ

ตามหลักสูตรวิชานี้ศึกษาถึงหลักวิชาว่าความให้ทราบการเตรียมคดี การแต่งคำฟ้อง แต่งคำให้การ วิธีแถลงข้อค้านหรือข้อต่อสู้ วิธีซักถามพยาน การถามค้าน การถามตั้ง การทำ คำแถลงสำนวน หลักสำคัญของกฎหมายทนายความและข้อบังคับเกี่ยวกับทนายความและการพาไปศาลในขณะทำการพิจารณา